

Cíle: práce s textem, skupinová práce, diskuze, prohloubení informací o životních příbězích Romů – původních českých Romů

Věková kategorie: druhý stupeň ZŠ, střední škola

Čas: 2 vyučovací hodiny

Pomůcky: pracovní list – příběh pamětníka Arnošta Vintera, videoukázka v sekci videa (trailer k filmu Díra v hlavě)

Průběh:

Sdělte studentům téma hodiny: příběh původního českého Roma Arnošta Vintera, který byl jako malé dítě vězněn v koncentračních táborech Lety u Písku a Osvětim.

Nejprve pusťte studentům videoukázku: trailer k filmu Díra v hlavě, česko-slovenský dokument z roku 2016, v režii Roberta Kirchhoffa. Přečtete předtím oficiální text k o filmu (zdroj: Díra v hlavě (2016) | ČSFD.cz (csfd.cz):

„O tragédii Romů a Sinti za druhé světové války se nikdy a nikde příliš nemluvílo. Byli přítomni vraždění po desítkách, stovkách, tisících. Na krajích masových hrobů, v koncentračních táborech, při cestách, puškami, kladivy nebo plynem. Mlčelo se o nich, protože dlouhá léta byli a jsou na společenském okraji. Přežili, ale každý z nich má svou paměť a jizvu jako důkaz. Dnes, když se náš svět opět fašizuje, jsou jedněmi z posledních svědků holocaustu. Žijí s dírou v hlavě jako s pečeti, znamením z minulosti.“

Po shlédnutí se zeptejte: V traileru vystupoval také původní český Rom Arnošt Vintr, jednalo se o muže, který ukazoval, že má na hlavě dosud jizvu (a mluvil jako jediný česky). Jakého tvaru je jizva? Kdo mu ji udělal a proč? Mělo ji i více dětí? Jakých a proč?

Nyní si přečtete příběh pana Vintra rozdělený do třech období: před válkou, válka a po válce.

Text můžete číst společně nebo každý zvlášť.

Dejte každému pracovní list složený ze čtyř sloupců. Do prvních dvou sloupců budou studenti zapisovat fakta vypovídající o životním příběhu Arnošta Vintra. V druhém sloupci zapíšou informace vztahující se obecně k postavení Romů za druhé světové války. Do posledního sloupce zapíšou otázky, poznámky, cokoliv, co je zaujme. Třetí sloupec zůstane zatím prázdný.

Příklad:

Do prvního sloupce vypisujte pouze fakta.

Do prvního sloupce můžou zapsat např. pochází z českých Romů, směrem k Sinti –gačkane Rom, nebo měli malý domek v Kyšicích u Kladna.

Do druhého sloupce patří informace jako např. Romové v Čechách byli posílání do koncentračního tábora v Letech u Písku.

Do třetího si napíšete vaše otázky či komentáře, např.: Skutečně byli posílány do koncentračního tábora malé děti/ batolata?

Můžete tímto způsobem pracovat pouze s částí Válka nebo s celým textem. Celý text pochopitelně vyžaduje delší časovou dotaci.

Společně si představte fakta osobní i historické povahy: sloupce 1 a 2.

Poté vyzvěte studenty, aby se na internetu pokusili dohledat informace, které se objevily zejména v sloupci 2: například informace o Letech u Písku, transportech do Osvětimi atp. Vyzvěte je, ať související a potvrzující informace historické povahy dopíší do sloupce tři.

Poté si společně přečtete komentáře a otázky ve sloupci čtyři. Pokuste na ně nalézt společnou odpověď, popřípadě využijte internet k jejich dohledání.

Vraťte se nakonec ještě jednou k úvodnímu traileru Díra v hlavě.

Co o tomto zranění/ poškození vypráví pan Vintr? Kdo mu ho způsobil a proč? Kolik mu asi bylo let? Jaké emoce to ve vás vyvolává?

Před válkou žilo v českých zemích asi 9000 až 10000 Romů. Co se s nimi stalo? Věděli byste, kolik jich přežilo válku?